

POLITICKÝ SYSTÉM OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY (UČEBNICE S. 36 - 40)

V ČSR - systém politického **pluralismu**, politické strany z předválečného období. Nejdůležitější politickou stranou se stala **Československá sociálně demokratická strana dělnická (sociální demokracie)** - v prvních volbách r. 1919 získala nejvíce hlasů, z **radikálů uvnitř strany** v r. 1921 vznikla **Komunistická strana Československa (KSČ)**.

Další strany:

Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (AGRÁRNÍCI) - pravicová strana hájící zájmy zemědělců, představitelem např. **Antonín Švehla**.

Československá strana národně socialistická (národní socialisté) - zastupovala českou inteligenci, představitelé **Václav Klobáček, Jiří Stříbrný**.

Československá strana lidová (lidovci) - reprezentovala katolické obyvatelstvo, **Msgr. Jan Šrámek**.

Z mladočechů vznikla po r. 1918 **Československá národní demokracie (národní demokraté)** - hájila zájmy kapitalistů.

Na Slovensku - **Slovenská strana lidová** - katolická, vedená **Andrejem Hlinkou**, prosazovala **autonomii** Slovenska.

Strany reprezentující německou menšinu - **Německá nacionální strana, Svaz zemědělců, Sociální demokracie, Německá křesťansko-sociální strana**.

Československá vláda musela provést **měnovou odluku** (ministr financí **Alois Rašín**).

Bylo uzákoněno všeobecné volební právo.

Nejvyšším představitelem ČSR - prezident **Tomáš Garrigue Masaryk (1918 - 1935)**

PLURALISMUS = ??

RADIKÁL, RADIKÁLNÍ =??

AUTONOMIE = ??

ÚKOL: Z grafu v učebnici na s. 37 za okrajem vypiš pět stran, které měly nejvíce voličů.

SAMOSTATNÁ PRÁCE - POLITICKÝ SYSTÉM PRVNÍ REPUBLIKY UČEBNICE S. 36 - 40

- 1) Co je to politický pluralismus?
- 2) Z grafu za okrajem v učebnici na s. 37 vypiš 5 politických stran, které měly nejvíce voličů.
- 3) Co je to tzv. KOALIČNÍ VLÁDA?
- 4) Co byla tzv. PĚTKA?
- 5) Kdy byla v ČSR vyhlášena PROZATIMNÍ ÚSTAVA?
- 6) Kdo se stal prvním prezidentem ČSR?
- 7) K následujícím druhům moci přiřaď latinský termín:

moc výkonná	justice
moc zákonodárná	exekutiva
moc soudní	legislativa
- 8) Z jakých dvou složek se skládal PARLAMENT ČSR (NÁRODNÍ SHROMÁŽDĚNÍ)?
- 9) Kolik členů měla poslanecká sněmovna, na jak dlouho byli voleni, od kolika let směli být zvoleni?
- 10) Kolik členů měl senát, na jak dlouho byli voleni, od kolika let?
- 11) Kdy byla přijata definitivní ústava ČSR?
- 12) Co znamená, řekne-li se o někom, že je radikál?
- 13) Jaký je rozdíl mezi aktivním a pasivním volebním právem?*

HOSPODÁŘSTVÍ ČSR

Po válce fungoval **přídělový systém** na potraviny, spotřební zboží, topivo, ošacení.

V roce 1919 proběhla měnová reforma - řízená **Aloisem Rašínem**.
Novou měnou se stala **koruna československá (Kčs)**

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČSR

Státy hraničící s ČSR měly územní požadavky (Polsko - Těšínsko, Maďarsko - Slovensko), proto se českoslovenští politici snažili o zajištění bezpečnosti nového státu.

1920 - 1921 **Francie** začala budovat spojenecký systém spolu s **Rumunskem, Jugoslávií a ČSR = MALÁ DOHODA.**

Zahraniční politika byla vytvářena T. G. Masarykem a E. Benešem (byl dlouholetým ministrem zahraničních věcí).

V roce 1918 - Maďarsko podniklo pokus o obsazení části slovenského území (**Maďarská republika Rad** - vedená bolševiky) - v Prešově byla vytvořena **Slovenská republika RAD**. Maďaři byli vyhnáni československou armádou.

Malá dohoda zasáhla při dvou pokusech císaře Karla o **restauraci** Habsburků.

ROZDĚLENÍ MOCI V ČSR

Moc zákonodárná (doplň latinský termín)

Byla reprezentována Národním shromážděním SENÁT (150 členů nad 45 let / 8 let/volit do senátu smí občané nad 26) + POSLANECKÁ SNĚMOVNA (300 členů nad 30 let/ 6 let/ voliči od 21 let)

Moc výkonná (doplň)

Vláda v čele s premiérem, jmenována prezidentem.

Moc soudní (doplň)

- Nejvyšší soud, soustava soudů.

justice
exekutiva
legislativa

ANTONÍN ŠVEHLA JAN ŠRÁMEK ANDREJ HLINKA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_%C5%A0vehla

http://www.orel.cz/profil/historie/historie_13_1.jpg

<http://birthday.wz.cz/hlinka.jpg>

